

MINISTAR OBRANE GOVORI O NAORUŽAVANJU HRVATSKE VOJSKE, PLAĆAMA VOJNIKA, ALI I O SPORNOM PRIRUČNIKU E-MARKETING ZBOG KOJEGA JE, NAKON SILNIH KRITIKA, ODLUČIO POVUĆI ZAHTJEV ZA IZBOR U NASLOVNOG IZVANREDNOG PROFESORA

Mario Banožić

BORIS ŠČITAR/PIXSELL

U situacijama gdje o sebi čitate i slušate kako ste nestručni, kako plagirate i kako ste onaj kojeg studenti ne vole, postavite si s vremena na vrijeme pitanje je li vrijedilo, u prvom redu zbog moje obitelji i akademske karijere, baviti se politikom na ovoj razini

I nakon svih hajki na mene, vrijedilo je biti ministar jer ostavit ću puno moćniji HV. A ja ću se vratiti svojoj Slavoniji

razgovarao
Davor
Ivanković

Mario Banožić (44) prijetri godine preuzeo je, nakon iznenadne ostavke Damira Krstičevića, mjesto ministra obrane. Ubrzo je to za njega postao užareni stolac, a u aktualnom sukobu dvaju političkih brda, Pantovčak se posebno obrušio na njega. Njegov APN kredit i na kraju izvanredna profesura predmet su medijskih rasprava. Na pitanje je li to vrijedilo njegova "ministროvanja", on kaže da jest, jer će u njegovu mandatu biti, što je, kaže, i najvažnije, obavljene gotovo povijesne nabave novog naoružanja i opreme za HV. A što zapravo misli o sudjelovanju u visokoj politici, vidi se iz njegova stava da se nakon mandata namjerava vratiti u Slavoniju.

Prije samo nekoliko godina interes mladih za pristupanje HV-u bio je veći od raspoloživih mjesta. Situacija se od tada jako izmijenila, interes je pao. Sada je važna i materijalna strana. Kolika je starina plaća za vojnika?

Hrvatska vojska neodvojiv je dio našeg nacionalnog identiteta i ponosim se kada vidim i osjetim snažne

i duboke emocije prema našoj vojsci. Činjenica je da prepoznajemo trendove smanjenog interesa mladih za službu u HV-u, a jedan od razloga tome svakako je aktualna situacija zbog ruske agresije na Ukrajinu. Točnije, zbog toga je sada povećana briga roditelja i obitelji za odabir njihove djece za vojno zanimanje. Važno je da oni shvate da je vojni poziv dinamično zanimanje s mogućnostima školovanja, usavršavanja i napredovanja. Biti pripadnikom Hrvatske vojske znači činiti razliku; pridonositi miru i solidarnosti u zajednici. Upravo zbog snažne veze HV-a i naših ljudi, ne sumnjam da će mladi i dalje HV prepoznavati kao svog budućeg poslodavca. Svjesni smo i da je zadovoljan vojnik temeljna snaga moćne vojske pa stoga nastavljamo raditi na poboljšanju života i rada pripadnika HV-a. Dugogodišnje neulaganje u obranu, Vlada Andreja Plenkovića ne samo da je prekinula, već se odlučila i na korak dalje – osigurati generacijama koje dolaze da se takvo što više nikada ne ponovi. Jamac kontinuiranog ulaganja započeti su projekti modernizacije kojima je započela nova era Oružanih snaga RH, a jedan od ključnih koraka je poboljšanje plaća i materijalnih prava vojnika. Od 2016. do danas, Vlada je omogućila njihov kontinuirani rast pa tako danas početna vojnička plaća bez

podataka iznosi 800 eura. Većina vojnika raspoređena je u gardijske brigade i druge postrojbe gdje ostvaruju pravo na dodatak na plaću pa tako prosječan vojnički dodatak iznosi 14 posto. Uz navedeni dodatak, kada se pribroji povećanje plaće od 80 eura te uzme u obzir da vojnik prosječno provede na straži sedam dana mjesečno te ima jedno dežurstvo u vojarni, dolazimo do prosječne vojničke plaće od oko 1100 eura. Prosječna dočasnička plaća, primjerice čin skupnika sa šest godina staža, iznosi 1170 eura, s dodacima, a prosječna časnička plaća (čin poručnika) iznosi 1200 eura, s dodacima.

Znatno je uvećan vojni proračun, no zadani cilj nije ostvaren – 2 posto BDP-a. Za iduću godinu planiran je proračun od više od 1,1 mlrd. eura, no s obzirom na BDP Hrvatske, trebao bi iznositi i 300 milijuna eura više? Ima li u Vladi razumijevanja za nastavak tog tempa?

Kao pokazatelj ima li Vlada RH razumijevanja za potrebe obrambenog sustava istaknut ću kako je samo 2020. godine, u okolnostima izbijanja pandemije COVID-19 i razornih potresa, kada je državni proračun bio prilagođen mjerama ekonomske i fiskalne politike, financijski

plan MORH-a u konačnici bio veći od plana prethodne godine. Isto se nastavilo i 2021. Tada je Vlada donijela povijesnu odluku o nabavi višenamjenskih borbenih aviona Rafalea. U 2022. donijeli smo odluku o nabavi borbenih vozila pješništva Bradley. Uslijedila je ruska agresija na Ukrajinu te su zbog narušavanja sigurnosne situacije u Europi dodatno povećana financijska sredstva Ministarstva obrane. Nastavljena je realizacija prije započetih projekata opremanja dalekometnim topničkim sustavom, haubicama PzH 2000, obalnim ophodnim brodovima, helikopterima OH-58D Kiowa Warrior, borbenim oklopnim vozilima, naoružanjem i opremom, realizacija uređenja podatkovnog središta i opremanja računalnom opremom, daljnja integracija sustava protuzračne obrane RH u NATO-ov sustav, nabava PZO raketa Mistral. Iako izdvajanja za obranu ne iznose dva posto BDP-a, tijekom cijelog razdoblja imamo kontinuitet povećanja izdvajanja za potrebe obrane koji će se i nastaviti.

Koliko je i kako ruska agresija utjecala na vojne izdatke i planove prioriteta HV-a?

Hrvatska od samog početka ruske agresije, zajedno s partnerima u EU i NATO-u, pruža Ukrajini sveobuhvatnu političku, diplomatsku, financijsku, tehničku i humanitarnu potporu. Stav je naše Vlade da će se ta pomoć nastaviti pružati i dalje, a upravo naša iskustva iz Domovinskog rata dodatno jačaju osjećaj solidarnosti s ukrajinskim narodom. Ruska je agresija na Ukrajinu imala utjecaj na dinamiku aktivnosti, ali sasvim sigurno nije jedini razlog kontinuiranog rasta obrambenog proračuna.

Upravo je 2017. godina bila ključna za trend rasta proračunskih izdvajanja za obranu, da bi za 2024. godinu proračun bio uvećan za 62,5 milijuna eura u odnosu na 2023. godinu. Uz Rafalee i Bradleye, prioritet je postala i nabava višenamjenskih helikoptera Black Hawk te vojna terenska bolnica ROLE 2B. Dodatno su na važnosti dobili projekti nabave raketnog sustava protuzračne obrane kratkog dometa, protuoklopnih vodenih raketa Javelin, dodatnih borbenih oklopnih vozila te modernizacija radarskog sustava i nadogradnja borbenog komunikacijskog sustava Hrvatskog ratnog zrakoplovstva. S Lockheed Martinom provest ćemo nadogradnju, modernizaciju i komunikacijsko uvezivanje postojećih radara FPS-117 s Rafaleima i PZO sustavima kratkog, ali i srednjeg dometa, čiju ćemo nabavu definirati do kraja ove godine.

Čudi pak da najveći proizvođač oružja u RH, karlovački HS Produkt nije plasirao ni jednu jurišnu pušku ni pištolj u Ukrajinu. Za razliku od njemačkih i belgijskih proizvođača. Njemačka i Belgija kupile su takvo naoružanje od svojih proizvođača i donirale ga Ukrajini?

U vrijeme kada se od saveznica i partnera tražilo brzo dostavljanje najhitnije pomoći Ukrajini, Hrvatska se odlučila dostaviti osobno naoružanje, municiju i opremu iz vlastitih zaliha s naknadnim obnavljanjem tih zaliha nabavom na tržištu. Vodeći računa o vlastitim mogućnostima, donijeli smo odluku i o donaciji drugih marki i tipova osobnog naoružanja Ukrajini, ali i o intenzivnijem nastavku opremanja naših Oružanih snaga jurišnim puškama VHS-2 koje se proizvode u HS Produktu.

Sjećam se, kad ste preuzeli MORH, rekli ste da su vam najveća smetnja "mrtvac iz ormara", odnosno nedovršeni projekti. Poput završetka serije OOB-a u Brodosplitu. Hoćete li uspjeh rješiti taj problem u ovom mandatu?

Gradnja obalnih ophodnih brodova nije stvar moga ili nečijeg drugog mandata, volio bih isključivo radi interesa Hrvatske ratne mornarice

i Obalne straže da se brodovi nastave graditi što je prije moguće. U to se uvjerio i Odbor za obranu Hrvatskog sabora nakon sjednice kojoj je nazočio i Tomislav Debeljak, te su nakon svega iznesenog od strane Brodosplita i MORH-a, podržali MORH u zahtjevu da Brodogradilište specijalnih objekata, kao uvjet za nastavak razgovora o gradnji OOB-a, dostavi izjavu kojom jamči da i dalje posjeduje tehničke, stručne i financijske sposobnosti koje je imao kada je odabran za najpovoljnijeg ponuditelja 2014. godine. Graditelj je tada u svom zahtjevu dostavio set dokumenata kojima je navedene sposobnosti dokazao, a te sposobnosti su tada potvrđene i auditom graditelja. Takvu izjavu MORH je od graditelja tražio i sada u nekoliko navrata, a izjava koju su potom dostavili imala je nepotpunu dokumentaciju. Od graditelja tražimo dopunu nedostajućih dokumenata sukladnih postupku odabira najpovoljnijeg ponuditelja.

Ispunio sam uvjete za status izvanrednog profesora, ne razumijem zašto se želi ugroziti svaka moja pozicija

Kako će izgledati HV do, primjerice, 2027.?

Cijeli kontekst rada Vlade temelji se na jednoj središnjoj ideji, da su hrvatski branitelji i Domovinski rat temelj hrvatske države, naše slobode i neovisnosti, a samim time i temelj na kojem razvijamo naše obrambene sposobnosti. To nam je nit vodilja, svjesni smo da smo zahvaljujući teško stečenoj slobodi, kao mlada nacija, zaokružili svoje državničke, strateške i vanjskopolitičke ciljeve i upravo je obilježnica VRO Oluja podsjetnik koliki smo put u tri desetljeća prošli.

U međuvremenu je Hrvatska postala respektabilan partner i saveznik, a nasljednici hrvatskih branitelja – hrvatski vojnici, jamac su očuvanja mira i sigurnosti i izvan granica domovine. Tako vidim HV i do 2027., ali i dalje – mladi hrvatski vojnici uz najsuvremenije tehnologije razvijaju sposobnosti temeljem vrijednih iskustava naših branitelja.

U nadolazećem razdoblju provest ćemo značajne i povijesne projekte modernizacije HV-a, koji će biti još moderniji i moćniji.

Dostava Bradleya malo kasni, no računate da će početi potkraj ove godine. Do kada ćemo zaokružiti eskadrilu Black Hawkova na eskadrilu od 12 letjelica?

Opremanje Hrvatske kopnene vojske borbenim vozilima pješništva Bradley provodi se putem sklopljenih ugovora s Vladom SAD-a o nabavi 89 takvih vozila, od kojih će se 62 vozila modernizirati, opremiti i dovesti u operativno stanje. Isporuca svih operativno spremnih vozila planira se provesti postupno, tijekom trogodišnjeg razdoblja, od 2024. do 2026. godine. Potkraj ove ili početkom iduće godine očekujemo prvih 14 vozila. Opremanje HRZ-a s četiri helikoptera UH-60M provodilo se po modelu sveobuhvatnog paketa (tzv. Total Package Approach). Dogovorena je donacija dva helikoptera, kupnja druga dva, nabava paketa integralne logističke potpore i obuka pilota i zrakoplovno-tehničkog osoblja.

Sva četiri helikoptera isporučena su tijekom 2022. i koriste se za provedbu redovitih zadaća u postrojbama HRZ-a.

U suradnji sa Zrakoplovno-tehničkim centrom, plan je da se ti helikopteri uskoro opreme dodatnom opremom za provođenje specijalnih operacija, a u drugoj fazi i opremom za samozaštitu te termovizijskom opremom. Namjera nam je uspostaviti eskadrilu od najmanje 12 višenamjenskih helikoptera UH-60M Black Hawk. Stoga je u travnju 2023. vladi SAD-a upućen zahtjev za nabavu dodatnih osam helikoptera, a predviđeno je da će četiri helikoptera financirati vlada SAD-a, a preostala četiri helikoptera bit će financirana iz državnog proračuna. Donacija vrijedi 141 milijun dolara, veći dio otpada na Black Hawkove, dio na dodatno opremanje Bradleya, a dio na nabavu protuoklopnih raketa Javelin.

Hoće li Đuro Đaković obavljati remont, ali i proizvoditi nove oklopnjake za HV?

S Đurom Đakovićem sklopljen je ugovor za reviziju tenkova M84, a za održavanje tih tenkova i BOV Patria imamo sklopljen višegodišnji ugovor. Nabava novih 30 Patria za HV, koje će se proizvoditi u toj tvrtki, što se tiče samog postupka nabave, u tijeku je. Za očekivati je da će se i održavanje novih vozila provoditi po istom modelu. U kontekstu vozila Bradley, njihov refurbishment također će se provoditi u spomenutoj tvrtki, sukladno ugovorima s američkom stranom čije se potpisivanje uskoro očekuje.

Obuka pilota i tehničara na Rafaleima u Francuskoj traje, kako napreduje gradnja infrastrukture na Plesu?

Obuka pilota i tehničara HRZ-a u Francuskoj ide planiranom dinamikom. Imamo doista sjajan kadar koji će uskoro preuzeti moderne i moćne Rafale. Uskoro planiram i otići u Francusku i veselim se što ću iz prve ruke vidjeti rezultate hrvat-

ske-francuskog partnerstva i, prije svega, hrvatske vojne pilote u borbenim avionima Rafaleima s hrvatskim oznakama.

Gradnja novih građevina i adaptacija infrastrukture na Plesu za Rafalee je u tijeku, završetak radova očekuje se sukladno planu početkom iduće godine. Uvođenje u operativnu uporabu Rafalea podrazumijevalo je i osiguranje potrebne infrastrukture koja uključuje gradnju novih građevina, odnosno prilagodbu postojećih i prometnih površina, tehničku zaštitu te njihovo opremanje.

U tijeku je gradnja zgrade simulatora i eskadrile, hangara za održavanje, zgrade za održavanje motora i skladišta pričuvnih dijelova te hangara za smještaj aviona. Adaptacija postojeće infrastrukture obuhvaća pak prilagodbu akumulatorske radionice i radionice zrakoplovno-ubojnih sredstava, sanaciju stajanke te prilagodbu komunalne infrastrukture.

Nakon strašne oluje, u Slavoniji su proplakali starci zbog porušene kuća i krovova. Pitam vas kao Slavonca, nije li tužno da su im u pomoć priskočili svi, ali ne i njihova djeca koja su se odselila iz Hrvatske?

Kao Slavoncu, bilo mi je tužno iz dana u dan svjedočiti štetama nastalim na tom području, nemoguće je ne prisjetiti se razmjera stradanja i razaranja Slavonije za vrijeme Domovinskog rata, ne imati na pameti koliko je bilo potrebno vremena, truda i odricanja da obitelji ponovo sagrade svoje domove - zapravo iznova započnu svoj život. Zato želim još jednom zahvaliti HV-u na svemu što je učinio za pomoć Slavoniji i tamošnjem stanovništvu.

Vlada će učiniti sve što može kako bi se život na tom području što prije normalizirao, kako bismo potaknuli upravo mlade ljude da ostanu u Slavoniji, ovdje osnuju svoje obitelji i shvate sve mogućnosti koje im pruža ostanak.

APN kredit i gradnja kuće u Vinokovcima, a sada i vaša prijava za

status izvanrednog profesora izdali su puno bure u medijima. Privlačite afere poput gromobrana, prošle su vas godine razvlačili jer nisu bili spremni svi kanadari i zračni traktori, primjerice...?

Kada o sebi čitate i slušate da ste nestručni, da plagirate i da ste onaj kojeg studenti ne vole, postavite si s vremena na vrijeme pitanje je li vrijedilo, prije svega zbog moje obitelji i akademske karijere na kojoj već godinama sustavno radim, baviti se politikom na ovoj razini. Sve je počelo pokretanjem mog izbora za naslovnog izvanrednog profesora. Moram reći kako je to dio mog života koji za mene ima poseban značaj, volim to što radim i jako držim do toga. Već više od 15 godina za to živim, u isto vrijeme obavljajući sve ostale poslove za koje sam zadužen i dužnosti koje sam obnašao. Ali naravno da ni taj dio nije ostao pošteđen neutemeljenih kritika, optužbi i pritiska kako bi mi se onemogućio taj postupak. Zato sam i donio odluku da ću povući zahtjev za izbor u naslovnog izvanrednog profesora kako bih Ekonomski fakultet u Osijeku pošteđio daljnji medijskog, javnog i političkog pritiska. Već sam rekao da sam šokiran količinom negativnosti koje su se sile na račun moga akademskog i znanstvenog rada. Zbog svega toga odlučio sam ovaj djelić svoga života ostaviti po strani sve dok sam ministar.

I je li vrijedilo ili vam je žao što ste postali ministar?

Zbog Hrvatske vojske ne žalim ni zbog čega, zbog sjajnih rezultata koje smo postigli u obrambenom resoru i činjenice da smo povećali ulaganja u vojsku na razinu na kojoj nikada prije nisu bila. HV i sve što on predstavlja vrijednosti su na kojima sam odrastao i za mene je to stoga od posebnog značaja i važnosti. Svi projekti modernizacije i opremanja HV-a rezultati su koji ostaju. A Hrvatska treba i zaslužuje modernu i moćnu vojnu silu.

Kakav vam se onda dogodio sporni priručnik E-marketing?

Važno je reći da sam predmet preuzeo od prijašnjeg predavača, a nastavni materijali već su bili primjenjivani. Ne bježim od činjenice da su neki dijelovi možda i preuzeti, ali ne radi se ni o kakvom autorskom djelu nego o materijalu za predavanje, odnosno o nizu slajdova na kojima studentima predstavljamo pojedinu temu. Ti se materijali iz godine u godinu ažuriraju te je za očekivati novu verziju tog priručnika. No, predmetna prezentacija ne može ugroziti dobivanje statusa izvanrednog profesora jer ona nije ni uvjet. Izvori navedeni u nastavnim materijalima uredno su navođeni, a tezu o plagijatu zaista smatram deplasiranim. Insinuiranje da bi recenzenti napisali pozitivnu recenziju unatoč tome što smatraju da je netko bez dopuštenja citirao dio sadržaja njihove publikacije zlonamjerno je. Za status izvanrednog profesora trebale zadovoljiti minimalno dva uvjeta i oba sam ispunio. Ne razumijem zašto se želi ugroziti svaka moja pozicija. Želim karijeru nastaviti kao izvanredni profesor, iznimno cijenim sve svoje studente i uživam u tom poslu.

Dio javnosti smatra neprimjerenim da se ministar bavi i samim sobom i svojom budućnosti. Zaključak je da se time pripremate za doba kad više nećete biti ministar. Je li to problem?

Jedino čime se bavim kao ministar obrane, sve do kraja mandata, poboljšanje je materijalnih prava i statusa pripadnika i pripadnika HV-a te provođenje projekata modernizacije i opremanja. Odrastao sam u Slavoniji i u njoj želim i nastaviti život sa svojom suprugom i djecom. Kao i svaka obitelj, težimo tome da pošteno, vlastitim prihodima, zajednički polako stvaramo i gradimo tu našu budućnost. Valjda i moja obitelj ima pravo na to.